

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут агротехнологій,
селекції та екології
Кафедра рослинництва

МАТЕРІАЛИ

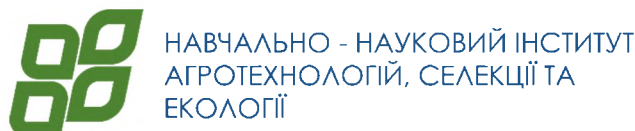
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

**«Урожайність та якість продукції
рослинництва за сучасних технологій
вирощування»**

присвячена 90 – річчю з дня народження
професора Г. П. Жемели

**30 вересня 2023 року
м. Полтава**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova

**Урожайність та якість продукції рослинництва
за сучасних технологій вирощування,
присвячена 90-річчю з дня народження
професора Г. П. Жемели**

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
30 вересня 2023 року*

Полтава
2023

УДК 633:631.559:006.015.5:631.5

У 71

Редакційна колегія:

Гангур В. В. – завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Бараболя О. В. – доцент кафедри рослинництва, завідувач Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели факультету агротехнологій та екології Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Ляшенко В. В. – доцент кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Шакалій С. М. – доцент кафедри рослинництва, фахівець другої категорії Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели факультету агротехнологій та екології Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук.

Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 30 верес. 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. 258 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели, за результатами досліджень щодо: перспективних напрямів вирощування продукції рослинництва; якості, стандартизації та сертифікації продукції рослинництва; актуальних проблем інноваційної економіки в АПВ; інформаційних технологій, VR технологій в агровиробництві; інноваційних напрямів зберігання та переробки продукції рослинництва.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика урожайності й якості продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

© Автори тез, включені до збірника, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	11
1. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИНИЦТВА	
<i>Кобыренко У. О.</i> Modern technologies for growing high-quality plant products and obtaining high yield	12
<i>Аксінін О. І., Лемішко С. М.</i> Особливості технології вирощування перцю овочевого в умовах Північного Степу України за краплинного зрошення	14
<i>Баган А. В., Макаревич В. В.</i> Вплив сорту та інокулянту на посівні якості насіння нуту звичайного	16
<i>Баган А. В., Неводничий С. В.</i> Вплив стимуляторів росту на продуктивність нуту звичайного	18
<i>Бараболя О. В., Бойко В. П.</i> Продуктивність ячменю ярого залежно від форм мінерального живлення	20
<i>Бараболя О. В., Назаренко Т. К.</i> Переваги вирощування ярої твердої пшениці за зміни клімату	22
<i>Бараболя О. В., Латиш А. А.</i> Біостимулятори в технологіях вирощування гороху посівного	24
<i>Барат Ю. М., Барат М. Ю.</i> Особливості технології вирощування льону олійного	27
<i>Біленко О. П., Прохватило М. М.</i> Спельта – культура для органічного землеробства	29
<i>Біленко О. П., Філіпась Л. П., Гордеєва О. Ф.</i> Вихід твердого біопалива й енергії з міскантусу	31
<i>Булгач С. В.</i> Аеропоніка: перспективи та виклики для сучасного рослинництва	34
<i>Бунас А. А., Ткач Є. Д., Дворецький В. В.</i> Біологічні засоби захисту рослин в Україні під час воєнного стану	36
<i>Гангур В. В.</i> Урожайність вівса (<i>Avena sativa</i> L.) залежно від рівня мінерального живлення посівів в умовах Лівобережного Лісостепу України	39
<i>Гангур В. В., Гангур М. В., Миколенко Х. В.</i> Вологозабезпеченість посівів ячменю ярого залежно від рівня мінерального живлення	42

Гангур В. В., Філоненко С. В., Філоненко В. С.

Наростання площі листкової поверхні буряків цукрових залежно способів основного обробітку ґрунту 45

Жигайло Т. С., Жигайло О. Л.

Моделювання впливу кліматичних змін на урожайність пшениці озимої на богарі й в умовах зрошення у Південному Степу України 49

Книш В. І., Шабля О. С.

Ефективність щеплення при вирощуванні кавуна..... 52

Kobylynskyi I. V., Kobylynska O. M.

The influence of the time of recovery of spring vegetation on the productivity of winter wheat 55

Копелець Б. В., Кулик М. І.

Чинники, що впливають на врожайність якісного зерна пшениці озимої..... 59

Ласло О. О.

Прогноз потенційної забур'яненості поля залежно від способів різноглибинного обробітку ґрунту 60

Логвиненко В. В.

Вплив пошкодження сої шкідниками на її урожайність 62

Ляшенко В. В., Мурашко М. В.

Вплив системи обробітку ґрунту на ріст рослин та вміст олії в посівах льону 65

Ляшенко В. В., Туманцов В. В.

Вплив азотних добрив на формування продуктивності пшениці озимої 68

Марініч Л. Г., Грабітченко М. І.

Вплив системи удобрення на формування продуктивності стоколосу безостого 71

Марініч Л. Г., Лінський С. В., Барановський В. А.

Вплив системи удобрення на урожай кукурудзи 73

Марініч Л. Г., Рибалко О. О., Іващенко Д. А.

Особливості посіву соняшника..... 75

Невмержущька О. М., Плотницька Н. М., Гурманчук О. В., Винокуров О. О.

Ефективність ґрунтових гербіцидів у захисті від бур'янів посівів сої 77

Овсяник О. О., Тараненко С. В.

Збільшення сегменту вирощування конопель технічних в Україні..... 79

Олепир Р. В.

Продуктивність пшениці озимої залежно від технологічних заходів вирощування 82

Писаренко В. М., Королев'ят Я. І.

Особливості насінництва гарбузових культур 84

Писаренко В. М., Крупська Н. Ю.

Особливості формування чоловічих і жіночих квіток у кабачків в залежності від факторів навколишнього середовища	87
<i>Піщаленко М. А., Кіресв Ю. О.</i>	
Особливості сучасних напрямків селекції кабачка	90
<i>Піщаленко М. А., Коваленко О. В.</i>	
Аналіз впливу рівня інтенсивності хімізації на якість продукції цибулі ріпчастої	92
<i>Піщаленко М. А., Красюк В. В.</i>	
Особливості системи захисту баклажанів від комплексу фітофагів в умовах захищеного ґрунту	94
<i>Піщаленко М. А., Цюра О. С.</i>	
Вплив елементів технології вирощування на якісні показники салату посівного	96
<i>Поліщук Д. О., Пашова В. Т.</i>	
Ефективність захисту ячменю озимого від шкодочинного впливу фітопатогенів і шкідників на початкових етапах росту в умовах Степу України	98
<i>Потапов А. В., Грабовський М. Б., Лозінський М. В., Качан Л. М., Городецький О. С.</i>	
Формування сухої маси рослинами буряків цукрових залежно від застосування мікродобрив та фунгіцидів	100
<i>Прилуцький С. П., Коркоц А. Б.</i>	
Радіаційний гормезис – ефект підвищення врожайності основних сільськогосподарських культур рослин	103
<i>Рудник І. М., Юрченко С. О.</i>	
Стимулятори росту рослин на посівах кукурудзи на зерно	105
<i>Стародуб В. І., Ткач Є. Д., Бунас А. А.</i>	
Фітотоксичний вплив гербіцидів в агроценозі буряку цукрового	107
<i>Степаненка Б. В., Юрченко С. О.</i>	
Ефективність застосування цинку за вирощування кукурудзина зерно	109
<i>Тараненко С. В., Тетерюк Р. С.</i>	
Перспективний напрямок вирощування міскантуса гігантського, як засобу відновлення біологічної складової ґрунту, для ефективного використання деградованих земель	111
<i>Томницький А. В., Грановська Л. М., Резніченко Н. Д.</i>	
Формування продуктивності короткоротаційної зрошуваної сівозміни за різних систем обробітку ґрунту	113
<i>Тригуб О. В., Ляшенко В. В.</i>	
Використання гречки як фактору підвищення економічної ефективності рослинництва	116

Філоненко С. В., Бовтута М. В.	
Еколого-біологічна характеристика сучасних гібридів кукурудзи.....	119
Філоненко С. В., Бриленко В. В.	
Ефективне застосування рістстимулюючих препаратів у буряконасінництві	121
Філоненко С. В., Васільєв О. О.	
Вибір оптимального строку садіння висадків буряків цукрових – запорука одержання якісного насіння	124
Філоненко С. В., Костенко І. М.	
Вплив рістстимулюючих препаратів на елементи насінневої продуктивності буряків цукрових	127
Філоненко С. В., Лисак В. М.	
Ефективність мікродобрив на посівах буряків цукрових	130
Філоненко С. В., Попов О. О.	
Інноваційні розробки – на посіви кукурудзи.....	133
Філоненко С. В., Тенах В. М.	
Оптимізація гербіцидного захисту маточних буряків цукрових.....	136
Філоненко С. В., Шевченко В. В.	
Вплив мікродобрив на продуктивність соняшнику.....	139
Циліорик О. І., Тищенко В. О.	
Ефективність густоти стояння рослин та рівня мінерального живлення гібридів кукурудзи різних груп стиглості.....	142
Чайка Т. О.	
Вплив інокуляції насіння на польову схожість і виживання рослин сої за органічного виробництва	144
Шакалій С. М., Воронько В. В.	
Вплив біостимулятора на показники врожайності	148
Шакалій С. М., Козаченко В. В.	
Вплив біопрепаратів на посівні якості насіння соняшника	150
Шакалій С. М., Кулик Є. І.	
Особливості формування сходів.....	153
Шакалій С. М., Сашко І. В.	
Вплив біопрепаратів та способів їх використання на врожай соняшника.....	156
Шакалій С. М., Яковенко О. О.	
Формування структури врожаю гібридів кукурудзи за використання біостимулятора Ерайз	158
Шокало Н. С., Зайцев М. П.	
Ефективність внесення КАС-32 у формуванні урожайності зерна кукурудзи...	160

2. ЯКІСТЬ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИНИЦТВА

<i>Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Глаголев К. Р., Ромадан Д. Ю.</i> Підбір високоврожайних сортів ячменю ярого за оптимальної норми висіву насіння	162
<i>Білявська Л. Г., Білявський Ю. В.</i> Селекція на адаптивність сучасних сортів сої до посухи	165
<i>Василишина О. В.</i> Особливості забарвлення плодів вишні залежно від сорту	167
<i>Нечипоренко Н. І., Поспелова Г. Д., Коваленко Н. П.</i> Характер шкідливості сисних комах на зернових колосових культурах	169
<i>Омеліч М. В., Маренич М. М.</i> Преференції пивоварної галузі щодо іноземних сортів ячменю ярого	169
<i>Піддубна Д. С.</i> Цінова політика сільськогосподарської сировини як основа забезпечення урожайності та якості продукції під час традиційного, органічного (екологічно чистого) господарювання	174
<i>Четверик О. О.</i> Перспективи розвитку овочівництва в Україні.....	176

3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ В АПВ

<i>Бердос М. П., Гуцан О. М., Перерва П. Г.</i> Роль стимулювання інновацій у розвитку агропромислового комплексу.....	178
<i>Глізнуца М. Ю., Крамської Д. Ю., Кучіна С. Е., Перерва П. Г.</i> Дослідження видів ефективності міжнародних управлінських бізнес-проектів в АПК.....	180
<i>Грановська Л. М., Іванов В. І.</i> Повоєнне відновлення сільського господарства в умовах недостатнього природного зволоження.....	183
<i>Кобелева Т. О., Савченко О. І., Перерва П. Г.</i> Сутність ефективності управлінських рішень та стратегічних змін в сільськогосподарському виробництві.....	186
<i>Косенко С. А., Космін О. Ю., Перерва П. Г.</i> Формування принципів планування на підприємствах агропромислового комплексу	189

Побережний Р. О., Проскурня О. М., Перерва П. Г.

Економічна оцінка управління моделюванням інноваційного розвитку сільського господарства..... 192

Савченко О. І., Кобелева Т. О., Перерва П. Г.

Визначення критеріїв ефективності інноваційного розвитку агропромислового комплексу 195

Сусліков С. В., Черепанова В. О., Матросова В. О., Перерва П. Г.

Інноваційний розвиток міжнародних фінансових інструментів сільськогосподарських підприємств з урахуванням ринку деривативів..... 198

Черепанова В. О., Дюжєв О. В., Перерва П. Г.

Дослідження функцій планування діяльності сільськогосподарських підприємств в глобальній економіці 202

Яковець Н. І.

Потенціал фермерських господарств в контексті економічної доцільності впровадження ресурсоощадних агротехнологій..... 205

4. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, VR ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОВИРОБНИЦТВІ

Shuvar I. A., Korpita H. M., Dudar I. F., Palii D. M.

Information technology and virtual reality (VR) for weeds control 207

Бараболя О. В., Мурай М. В.

Народногосподарське значення моркви 209

Бараболя О. В., Яновський Р. О.

Народногосподарське значення пшениці озимої в сьогоденні 212

Братух О. В., Чернишенко О. І., Перерва П. Г.

Перспективи формування інформаційних технологій в агропромисловому комплексі 215

Вознюк Є. О., Думчиков В. М., Перерва П. Г.

Інноваційний менеджмент на агропідприємствах в умовах цифровізації економіки та штучного інтелекту 218

Глуценко О. О., Копиця А. О., Перерва П. Г.

Економічне обґрунтування напрямків цифровізації підприємств агропромислового комплексу 221

Іваненко В. С., Курепін В. М.

Подолання кризових явищ у аграрній сфері за допомогою технології доповненої реальності..... 224

Кузьмінський К. М., Остапенко Д. С., Синіговець О. М., Перерва П. Г.

Інформаційне забезпечення сільського господарства 226

Курепін В. М.

Цифрове сьогодення аграрного бізнесу України 229

Палазюк Б. О., Юрченко С. О.

Використання електронних програм дистанційного моніторингу сільськогосподарських угідь у дослідній справі 232

Соловей В. Б., Троценко О. О.

Інтеграція автоматизованих систем вимірювання температури ґрунту в цифрові платформи агровиробництва 235

5. ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИНИЦТВА

Бараболя О. В., Прудкий Т. А.

Правильне зберігання картоплі – запорука збереження урожаю 237

Куликівський В. Л.

Вплив активного вентилявання зерна на якість післязбиральної обробки та зберігання матеріалу 240

Лужанська Г. В., Губар Л. Б., Новіков К. Ю., Титик О. В.

Астосування теплового насосу «ґрунт-повітря» для вирощування продукції рослинництва 243

Лужанська Г. В., Корюкова К. М., Харламова А. О.

Ефективність системи мікроклімату овочесховищ 244

Любич В. В.

Органолептичні показники якості хліба з добавлянням пасти гарбузової 247

Мирна О. В.

Рослинні нутрієнти як спосіб поліпшення споживчих властивостей хліба 249

Піщаленко М. А., Пудак О. А.

Вплив умов складського приміщення на ступінь пошкодження насіння соняшнику південною комірною вогнівкою (*Plodia interpunctella* Hbn.) 252

Піщаленко М. А., Рубан Є. Р.

Роль та значення мінерального живлення в онтогенезі рослин 255

ПЕРЕДМОВА

Короткий нарис наукової та педагогічної діяльності академіка АНВІН України, доктора сільськогосподарських наук, професора Григорія Пимоновича Жемели

У славній плеяді широко відомих діячів сільськогосподарської науки чільне місце займав провідний вчений в галузі рослинництва, селекції, зберігання та переробки продукції рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, академік Академії наук Вищої освіти України Григорій Пимонович Жемела. Він добре відомий в широких колах науково-агрономічних і сільськогосподарських працівників нашої держави. Знають його ім'я і наукові праці учені ближнього зарубіжжя. Свій багаторічний досвід, воістину подвижницький труд в науці він присвятив польовим культурам: головним об'єктом його плідних досліджень є важлива продовольча культура – пшениця озима, а також кукурудза, ячмінь, овес.

Багато сил і часу витрачено Г. П. Жемела для формування високопрофесійного колективу вчених, що Він очолював, який успішно давав відповіді на питання, які поставали в різні роки перед агропромисловим комплексом регіону.

Усю науково-дослідницьку роботу він пов'язував з нагальними вимогами виробництва, наукові висновки і рекомендації ставились залежно від умов їхнього практичного значення.

Результати наукових досліджень, оригінальні ідеї висвітлені у понад 200 наукових працях. Серед яких навчальні посібники, підручники, монографії, довідники, методичні розробки. Це підручник «Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва», навчальні посібники «Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва», «Стандартизація та управління якістю продукції рослинництва», «Технологія борошномельного та круп'яного виробництва».

Жемела Г. П. створив наукову школу з проблем якості зерна. За його наукового керівництва захищено 7 кандидатських дисертацій та 1 докторська дисертація. На даний час всі вони є викладачами в Полтавського державного аграрного Університету. Та успішно працюють на різних посадах факультету агротехнологій та екології.

За розробку впровадження прогресивної технології вирощування інтенсивних сортів пшениці озимої в європейській частині СРСР Г. П. Жемелі у 1978 р. була присуджена перша премія Ради Міністрів СРСР. У 1996 і 2008 роках присуджено нагороду Ярослава Мудрого за визначний здобуток в галузі науки і техніки, відмінника освіти та багато інших нагород.

5. ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Бараболя Ольга Валеріївна

канд. с.-г. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0003-4123-9547

Прудкий Тарас Андрійович

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава, Україна

ПРАВИЛЬНЕ ЗБЕРІГАННЯ КАРТОПЛІ – ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ УРОЖАЮ

Споживання картоплі в Україні – це як незамінний продукт харчування. Недаремно люди в народі картоплю називають «другим хлібом». Вуглеводи картоплі є істинним джерелом енергії для людського організму. Бульби картоплі вміщують суху речовину, неодмінно крохмаль, вітамін С, калій та інші важливі мікро- та макроелементи [1].

Вирощування картоплі в Україні досить таки поширене тому наша держава займає третє місце на світовому ринку за масштабами споживання картоплі. За науковими даними в Україні картоплю вперше посадили у 1805 році у Харківській губернії. На територію Карпат вона була завезена з Австрійської імперії та доволі таки довгий час не сприймалась місцевим населенням як харчовий продукт. На сьогодні згідно статистичних даних найбільші площі для посіву картоплі відведені у таких країнах як Китай та Індія, де вирощується третина всього врожаю картоплі світового ринку. А у 1995 році картопля стала однією з перших рослин, які вирощено у космосі [2].

За великих витрат праці і матеріальних ресурсів врожайність вирощування картоплі залежить від ґрунтово-кліматичних умов. Вирощуванням картоплі займаються в різних регіонах України: на піщаних і суглинкових ґрунтах, чорноземах – від Полісся до Степу. Сама рослина картоплі характеризується високою пластичністю, проте відносно нормальний ріст і розвиток рослин проходить при забезпеченні її у відповідних кількостях світлом, теплом, повітрям, водою і елементами живлення. Як доведено науковцями всі сорти картоплі мають генетичний потенціал якості. Але як даний показник може використовуватись за кожного конкретного випадку у виробничих умовах, може залежати не лише від технології вирощування картоплі, але й від погодно-

кліматичних умов вегетаційного періоду. Водночас вплив цих метеорологічних чинників не можна розглядати відокремлено від ґрунтових умов, а саме внесення мінеральних чи органічних добрив, біологічних особливостей сорту [3].

Ключове місце саме в підготовці картоплі до закладання на зберігання є післязбиральна доробка та способи зберігання. При цьому особлива увага приділяється цільовому призначенню картоплі (для харчових цілей, промислової переробки, корму для тварин, насіння), тривалість періоду зберігання, фізіологічний стан картоплі, рівень ураженості фітопатогенами. При правильних умовах зберігання цим свіжим овочем можна насолоджуватися і в весняний період. Способи зберігання картоплі залежать від масштабів виробництва [4].

Перш ніж закладати картоплю на зберігання, її необхідно ретельно підготувати до зберігання, а саме перебрати, аби не допустити потрапляння бульб картоплі які пошкоджені хворобами та шкідниками, порізаних, травмованих та битих. Також перед закладанням картоплю потрібно просушити на відкритому повітрі без доступу сонячного світла протягом декількох годин. Це буде сприяє зміцненню шкірки, підвищує стійкість картоплі до механічних пошкоджень, зменшує розвиток збудників хвороб [1].

Під час зберігання розрізняють наступні періоди:

- це лікувальний;
- період пониження температури;
- період зберігання.

Лікувальний період травмованої картоплі починається відразу після збирання і буде тривати як науково підтверджено від 5 днів до 3 тижнів, в залежності від ступеню визрівання та наявності незначних механічних пошкоджень. Максимально довгий період заживлення ран триває до 20 днів. Його необхідно проводити за певними температурними режимами 11–13 °С. Для можливості скорочення періоду заживлення ран до 10 днів можливо, за оптимальної температура зберігання яка становить 17–19 °С[1–4].

Після закінчення періоду заживлення ран картоплі настає доволі таки плавний перехід до зниження температури зберігання. Під час цього періоду температуру в приміщенні де зберігається картопля від 15–18 °С необхідно знизити до 2–4 °С. Темп зниження повинен бути 0,5 °С за добу. Тривалість періоду відповідного зниження температури залежить від сорту картоплі. Чим сорт пізніше дозріває, тим довше буде тривати період зниження температури.

Науково доведено що після досягнення оптимальних показників температури настає основний період зберігання картоплі. При 2–4 °С зберіганні

картоплі будуть гальмуватися всі біохімічні та фізіологічні процеси які відбуваються всередині бульб [1].

Як відомо більшість насінної і кормової картоплі господарства зберігають у буртах і траншеях. При зберіганні картоплі, працівникам чи лаборантам особливо важливо стежити за тим, щоб запобігти та недопустити з осені її самозігріванню.

В зимовий період як відмічається в науковій літературі настає стан глибокого спокою бульб картоплі, який буде тривати, залежно від сорту, 140–230 днів до початку їхнього проростання, тобто до весни або періоду висадки. Великий вплив на лежкість картоплі має відносна вологість повітря як в приміщенні так і навколишнього середовища. Оптимальні показники становлять 90–95 %. Підвищення вологості стимулює утворення паростків, що є не допустимим для картоплі. Підвищення більше 95 % призводить до утворення крапельної вологості на поверхні самих бульб, і як наслідок, викликає розвиток хвороб та патогенної мікрофлори і втрату врожаю [2].

Для зберігання картоплі придатними можуть бути сухі прохолодні темні приміщення, найкращим місцем для цього є підвал або льох, які мають властивості не промерзати. При зберіганні картоплі на світлі в бульбах виробляється шкідлива для людського та тварин організму речовина – соланін.

Зберігати картоплю можна ще в ящиках з отворами для провітрювання. Ящики обов'язково повинні ставитися на підставку висотою 15–20 см, з відстанню між стіною не менше 1 метра [1].

Таблиця. Норми втрат та зниження якості продовольчої картоплі при зберіганні у спеціалізованих картоплексовищах за жовтень–квітень

Втрати маси картоплі, %			Зниження якості картоплі, %					
			загальне			технічний брак		
Полісся	Лісостеп	Середнє значення	Полісся	Лісостеп	Середнє значення	Полісся	Лісостеп	Середнє значення
8,2	8,9	8,6	8,4	11,7	9,5	7,0	8,4	7,7

Джерело: побудовано за [4].

При зберіганні бульби картоплі зазвичай витрачають запасні поживні речовини. Втрати їхньої маси може залежати як від умов вирощування, так і від якості закладених на зберігання бульб.

За даними науковців які проводили порівняння різних способів зберігання картоплі показує, що зберігання врожаю навалом обходиться дешевше, ніж у контейнерах. Це зумовлено досить таки високою вартістю тари. Але процес зберігання картоплі необхідно контролювати щодня працівникам.

У ранньовесняний період продовольчу картоплю зазвичай перевозять у складські приміщення-холодильники, де врожай досягає зниження температури та відбувається пригальмування процесу проростання картоплі.

Частими причинами втрат врожаю картоплі в основний і весняний періоди зберігання, крім інфекційних захворювань розвитку патогенної мікрофлори, є задуха, переохолодження та підморожування. Щоб запобігти прояву цих негативних явищ, підтримують рекомендований для кожного сорту режим зберігання картоплі.

Список використаних джерел

1. Жемела Г. П., Шемавн'юв В. І., Олексюк О. М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва : підручник. Полтава, 2003. 420 с.
2. Бараболя О. В., Прудкий Т. А. Зберігання картоплі – технології, умови та секрети. *Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування* : Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели (м. Полтава, 30 вересня 2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. С. 274–276.
3. Бараболя О. В., Вакулюк Д. С. Особливості зберігання картоплі. *Сучасні аспекти і технології у захисті рослин* : Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 26 листопада 2021 р.). Полтава : ПДАА, 2021. С. 27–28.
4. Бараболя О. В., Вакулюк Д. С., Прудкий Т. А. Вплив сортових особливостей картоплі на якість і лежкість. *Вісник ПДАА*. 2021. № 4. С. 120–125. doi: 10.31210/visnyk2021.04.15.

Куликівський Володимир Леонідович

канд. техн. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0002-4652-0285

Поліський національний університет

м. Житомир, Україна

ВПЛИВ АКТИВНОГО ВЕНТИЛЮВАННЯ ЗЕРНА НА ЯКІСТЬ ПІСЛЯЗБИРАЛЬНОЇ ОБРОБКИ ТА ЗБЕРІГАННЯ МАТЕРІАЛУ

Зерно як сировина є базовим компонентом для багатьох галузей агропромислового комплексу і втрати пов'язані з післязбиральною обробкою, зберіганням та переробкою продукту залишаються актуальними. За належних умов післязбиральної обробки зерно є продуктом із винятково тривалим терміном зберігання, з гарантією резервування біологічних та технологічних властивостей. У

Наукове видання

Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції*

(м. Полтава, 30 вересня 2023 року)